

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

The Development of Learning Achievement on Report Writing of The Third Grade Students Through The Learning Project Approach

อำภาพร ระนาภูศิลป์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่เรียนอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโครงงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติทดสอบที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test แบบ Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการทำโครงงาน หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอยู่ในระดับมาก
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

* นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. ดร.บุษบา บัวสมบุญรณ์ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purpose of this research were 1) to compare the development of learning achievement on Report writing of before and after experiment by using project approach 2) to study students' ability on a project work. 3) to study the opinions of student about using project method teaching of the third grade student from Wat Thammasala School. The sample of this research were 35 students from of the third grade student Wat Thammasala School, Amphoe Mueang, Nakhonpathom Province in academic year 2011. The schools repersteitainbes are gained by Simple Random Sampling from drawing lots. The duration of the experiment was 2 hours /a week for 10 hours. The research instruments were lesson plans by using project approach, the achievement test and questionnaire for invertigating the opinion of student by using project method teaching. Data were analyzed by frequencis, mean, standard deviation and t – test Dependent and content analysis.

The research result of this study were :

- 1) There was a significant different between writing skill report of the study of the third grade student at the .05 level, which after study higher than before study.
- 2) The students have the ability to work on a project were at a good level.
- 3) The student' opinions on project approach were at high level.

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานความคิด พื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพและเป็นกลยุทธิ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติในทุกระดับการศึกษา โดยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย และสาระวรรณคดีและวรรณกรรมอย่างสัมพันธ์กัน

สาระการเขียน มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสาระอื่น ๆ เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะทางการแสดงออกที่สำคัญแทนการพูด เพราะก่อนที่จะเขียนได้ผู้เขียนต้องสามารถฟังได้และพูดได้อย่างดี การเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่คงทนถาวรสามารถกำหนดความเข้าใจใช้แทนคำพูดในการสื่อสาร และสามารถใช้เป็นหลักฐานในการอ้างอิงได้ทั้งอดีตรวมถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นหลักฐานที่คงทนตรวจสอบได้ หากมีการเก็บรักษาสภาพนั้นไว้ (นภดล จันทรพิชญ 2539 : 91) สนิท สัตโยภาส (2545 : 142) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยุ่ยากซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะผู้ที่เขียนได้ดีจะต้องเป็นผู้ที่ฟังมาก อ่านมาก มีความรู้ และประสบการณ์กว้างขวาง พร้อมทั้งยังสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนมาเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องและสละสลวย ทักษะการเขียนจะเกิดมีในบุคคลใด ๆ ได้ บุคคลนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้มีสาระการเขียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานของสาระที่ 2 การเขียน ท.2.1 กำหนดให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2551 : 2)

จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ป.3 ในปีการศึกษา 2551 ทั่วประเทศ จำนวน 782,284 คน จาก 31,269 โรงเรียน พบว่า ด้านการเขียน อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง 82,391 คน หรือร้อยละ 10.53 และเขียนไม่ได้ จำนวน 45,477 คน ร้อยละ 5.81 (สมเกียรติ ชอบผล, 2552) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ นั้น พบว่ามาจาก 4 สาเหตุใหญ่ คือ 1) ปัญหาครอบครัวยากจน เด็กต้องขาดเรียนบ่อย ๆ จนเวลาเรียนไม่ครบ 2) ปัญหาเด็กไม่ได้พูดภาษาไทยที่บ้าน 3) มีปัญหาการเรียนรู้ ซึ่งมีประมาณร้อยละ 5-6 บางโรงเรียนอาจมีมากกว่านี้ และ 4) ปัญหาเด็กเมื่ออยู่ในโรงเรียนที่มีครูไม่เพียงพอหรือขาดแคลนครู (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2550) นอกจากนี้ จากการประเมินคุณภาพมาตรฐานสถานศึกษาภายนอก ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบสอง (พ.ศ.2549-2551) จากทั่วประเทศ พบว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา มีปัญหาเรื่องการอ่านออกเขียนได้ โดยพบว่าโรงเรียนหลายแห่งนักเรียนมีการเขียนคำภาษาไทยผิด การเรียงรูปประโยคไม่ถูกต้อง ทำให้ข้อความที่เขียนไม่สามารถสื่อความหมายได้ (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของการสัมมนาทางวิชาการเรื่องปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน พ.ศ. 2551 ของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) หรือ สบร. ที่พบว่าปัจจุบันเด็กไทยส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษา แต่ยังไม่อ่านภาษาไทยไม่คล่อง สะกดคำ ไม่แม่นยำ จึงสื่อสารความหมายที่ลึกซึ้งไม่ได้ส่งผลให้สมองขาดฐานข้อมูลเบื้องต้นใน การคิดเชื่อมโยงและต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ศาสตร์อื่นได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ (ฐนิธ กิตติอำพน, 2552) สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ การใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องในวัยเด็กจะส่งผลกระทบต่อ การเรียนหนังสือในระดับสูงขึ้นไป เพราะไม่สามารถเรียบเรียงข้อความหรือเขียนเรื่องราวยาว ๆ ได้ และใช้ข้อความไม่สมบูรณ์ แต่ละประโยค ไม่ปะติดปะต่อกัน กระโดดข้ามไปข้ามมา คนอ่านก็ไม่เข้าใจ

ว่าเราต้องการสื่อสารอะไร และมีปัญหาการเรียนในที่สุด (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2552) นอกจากนี้ ดวงใจ ไทยอุบุญ (2543 : 9) ได้กล่าวว่า การเขียนตัวพยัญชนะไทยของเด็กนักเรียนในปัจจุบันยากแก่การอ่าน ตัวพยัญชนะไทยบางตัวเขียนไม่มีส่วนหัวและ ส่วนหาง การใช้คำ กลุ่มคำ และสำนวนผิด การใช้ประโยค ผิด การสะกดการันต์ผิด การใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด และการใช้อักษรย่อผิด และอัจฉรา ชิวพันธ์ (2548 : 1) ได้กล่าวว่า ปัญหาการเขียนที่พบบ่อยครั้งก็คือ การสะกดคำผิด การใช้ภาษาสแลง การเขียน วรรณยุกต์ผิด และการเขียนด้วยลายมืออ่านยาก เป็นต้น

พอจะสรุปได้ว่า ในปัจจุบันพบปัญหาการเขียนของนักเรียน ดังนี้ ปัญหาการเขียนอักษรวิธี ได้แก่ นักเรียนเขียนสะกดคำผิด วางวรรณยุกต์ผิดที่ การใช้ประโยคและคำเชื่อมผิด เขียนตัวพยัญชนะ ไทย บางตัวเขียนไม่มีส่วนหัวและส่วนหาง ไม่สามารถเรียบเรียงข้อความหรือเขียนเรื่องราวยาว ๆ ได้ เขียนสื่อความไม่ชัดเจน เขียนเรื่องไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง เป็นต้น อีกปัญหาคือการเขียนรายงาน ซึ่งสุ ภัฏญา ศรีสืบสาย (2543 : 9) ได้กล่าวถึงปัญหาที่พบบ่อยนักเรียนได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและ เขียนรายงานว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการลอกหรือถ่ายเอกสารทันทีที่ค้นพบในเล่มแรก นักเรียน ขาดทักษะในการสรุปและย่อความ ไม่รู้จักการเปรียบเทียบสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ จึงไม่อาจ อภิปรายข้อมูลหลากหลายที่ได้จากการค้นคว้า และไม่สามารถนำเสนอสาระความรู้ที่น่าสนใจ ทั้งนี้ อาจจะมีสาเหตุมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของ ผู้เรียน นอกจากนี้ ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2552 : ก) ได้กล่าวว่าสาเหตุสำคัญของปัญหาการอ่านไม่ออกเขียน ไม่ได้ เกิดจากความไม่เข้าใจ ไม่สามารถหรือไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามวิธีการและ สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาไทย นอกจากกระบวนการจัดการเรียนรู้แล้ว บรรยากาศการเรียน การสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้นานนับร้อยปี ส่งผลให้เกิดปัญหาทางการเรียนการสอนขึ้น

จากปัญหาการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ไม่น่าสนใจไม่ เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน รวมทั้งบรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนยึดครูเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลต่อทักษะการเขียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้พัฒนาทักษะด้านการเขียน ที่ถูกต้องและเหมาะสม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) หมวด 4 มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสอน ให้เด็กทำโครงการ เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมและฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติด้วย ตนเองโดยมีครูดูแลให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ประมวล ความรู้และความสามารถตลอดกระบวนการของแต่ละสาระวิชามาใช้แก้ปัญหาอย่างครบถ้วนก่อให้เกิด

ความรู้ ความคิดการประดิษฐ์ การคิดค้นและการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ เป็นการนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีให้นักเรียนทำโครงการ (Project Approach) เป็นการสอนที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักวิธีการระดมพลังสมองเพื่อแก้ปัญหา รู้จักการศึกษาค้นคว้าหาความจริงด้วยทักษะกระบวนการต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมี เจตคติที่ดี ดังนั้นการเรียนการสอนด้วยวิธีทำโครงการ จึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยไปพร้อม ๆ กัน ครูควรจัดให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสทำโครงการ ซึ่งอาจจัดเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลเป็นโครงการเล็ก ๆ ที่ไม่ซับซ้อน จนกระทั่งถึงโครงการขนาดใหญ่ที่ซับซ้อนมากขึ้นที่สำคัญต้องเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่าเป้าหมายสำคัญของการทำโครงการไม่ได้อยู่ที่การประกวดเพื่อรับรางวัล แต่เป็นการฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง สามารถใช้ทักษะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา หรือเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่สงสัยด้วยตัวของนักเรียนเอง

จากความสำคัญและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับในการปฏิบัติโครงการดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนสาระการเขียนรายงาน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน สนใจที่จะศึกษาบทเรียน เพื่อบรรลุถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำโครงการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าที่เรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มโรงเรียนโซนคุณภาพบูรพาศึกษา 12 โรงเรียน (โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ โรงเรียนบ้านมาบแค โรงเรียนวัดพะเนียงแตก โรงเรียนวัดสามควายเผือก โรงเรียนวัดตาก้อง โรงเรียนบ้านรางมะเดื่อ โรงเรียนบ้านลำท่าโพ โรงเรียนบ้านต้นสำโรง โรงเรียนวัดดอนยายหอม โรงเรียนวัดดอนขนาก และโรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1) จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 215 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมศาลา (หลวงพ่อน้อยอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และนักเรียนเป็นหน่วยการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และตอนที่ 2 แบบทดสอบอัตนัย 1 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rubric)
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rubric)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนการทดลองสอน ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และข้อสอบอัตนัย 1 ข้อ แล้วตรวจให้คะแนน
2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง เริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 รวม 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. หลังทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และข้อสอบอัตนัย 1 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนเรียนแต่สลับข้อ แล้วตรวจให้คะแนน จากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
4. ตรวจโครงงานของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถที่นักเรียนแสดงออกระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติสรุปเป็นผลการทดลองและทดสอบสมมติฐานตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทดสอบ t – test แบบ Dependent
2. วิเคราะห์แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบเกณฑ์การแปลผล

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ความสามารถในการทำโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า ความสามารถในการทำโครงงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับคะแนนในภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} 2.33, S.D. 0.27)
3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มี ต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านเห็นด้วยมาก (\bar{X} 2.65, S.D. 0.52) แล้วเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วยมากที่สุดในด้านความคิดเห็นต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ (\bar{X} 2.73, S.D.0.44) รองลงมาคือ ด้านความคิดเห็นต่อบทบาทครูในการเรียนรู้ (\bar{X} 2.65, S.D. 0.56) และด้านความคิดเห็นต่อกิจกรรมในการเรียนรู้ (\bar{X} 2.59, S.D.0.85) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยวิธีโครงงาน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้มาจาก นักเรียนมีพัฒนาการทางการคิดวางแผน การศึกษาค้นคว้า การปฏิบัติตามแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล การเขียนรายงาน การสรุปผล และการนำเสนอ เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ อาจเป็นเพราะนักเรียนได้รับการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับครูผู้สอนได้ดูแลนักเรียนอย่าง ใกล้ชิด แนะนำแนวทางในการปฏิบัติตลอดการ

ดำเนินการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและมองเห็นแนวทางในการทำโครงการงานทุกขั้นตอน สอดคล้องกับวิจัยของนัยนา จันทมิตร (2547 : 62) ที่ศึกษาผลการสอนแบบโครงการในวิชาภาษาไทย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนแบบกิจกรรมโครงการ พบว่านักเรียนที่เรียนแบบกิจกรรมโครงการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ความสามารถในการทำโครงการงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองและศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเข้าใจมีทักษะในการทำงานกลุ่มมากขึ้น นักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยกันปฏิบัติงานจนสำเร็จ นักเรียนที่เรียนเก่งจะช่วยแนะนำนักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนสามารถตอบคำถามได้มากขึ้น และในการปฏิบัติโครงการงานนักเรียนสามารถทำได้ดี สรุปความรู้ที่ได้รับด้วยตนเอง นักเรียนมีความพร้อมในการทำกิจกรรมมากขึ้น มีความกระตือรือร้น กล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในการนำเสนอผลงานมากจากการที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม เพื่อฝึกพัฒนาการคิดอย่างสม่ำเสมอทั้งจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ จากการทำกิจกรรมโครงการโดยฝึกคิดระบุปัญหา คิดวางแผนศึกษาค้นคว้า เสนอวิธีการแก้ไข เก็บรวบรวมข้อมูล เขียนรายงาน สรุปผล ทำให้นักเรียนได้สะสมประสบการณ์ด้านการคิดแก้ปัญหา ทั้งนี้สอดคล้องกับรัชณี สีดา (2551 : 83-87) ที่พบว่าแผนการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธี การปฏิบัติ จะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ และขั้นตอนในการทำโครงการ มีทักษะด้านการเขียน การอ่านการค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง นักเรียนเกิดความสนใจ จดจำ และได้ฝึกกิจกรรมบ่อย ๆ ทำให้เกิดความชำนาญ เกิดทักษะ เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปสร้างสรรค์ผลงาน และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความคิดเห็นต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กบรรลุศักยภาพแห่งตนเองได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยจัดบรรยากาศการเรียนให้น่าสนใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวดี วิภาวดี (2543 : 64) ที่พบว่าถ้าครูให้โอกาสกับนักเรียนได้คิดอย่างเต็มที่ทำให้บรรยากาศการเรียนมีความสนุกสนาน การให้ความเป็นกันเองของครูทำให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองได้อย่างอิสระ จะทำให้นักเรียนที่ขลาดอาย

เปลี่ยนพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น ครูจึงควรมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้กำลังใจแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนทำผิด กระตุ้นให้นักเรียนคิด ให้ข้อมูลแก่นักเรียนทุกครั้ง เมื่อนักเรียนสงสัย ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาการทำกิจกรรม การเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนกล้าทำ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการพัฒนาการเขียนภาษาไทย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีเวลาให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างเพียงพอทั้งขั้นการคิดและเลือก หัวเรื่องหรือประเด็นปัญหาที่จะศึกษา การวางแผนในการทำโครงการ การลงมือทำโครงการ การเขียนรายงานโครงการ และการแสดงผลงานโครงการ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาด้านการคิดแก้ปัญหา ฝึกทักษะการอ่าน การพูด (การพูดประชุม, การนำเสนอผลงาน) การเขียนอย่างเต็มที่

2. นักเรียนได้รับความรู้จากเนื้อหาที่เรียนเพิ่มเติม ได้ฝึกใช้ทักษะการคิดแก้ปัญหาในการแสวงหาความรู้ สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น เมื่อนักเรียนเรียนเนื้อหาเรื่องขยะแล้วนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากเนื้อหาเชื่อมโยงความรู้ใหม่เป็นโครงการเรื่อง โครงการขุดน้ำรีไซเคิล โครงการกระเป๋าจากถุงนม โครงการสมุดเล่มเล็กจากกระดาษเหลือใช้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) การพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบวิธีสอน Motivation Information Application Progress (MIAP) เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษากการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาสังคมศึกษา และวัฒนธรรม วิชาภาษาอังกฤษ เป็นต้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2544

กระทรวงศึกษาธิการ. **สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง**

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551

ดารณี ศักดิ์ศิริผล. “การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์ทำให้มองเห็นเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางการเรียนรู้ (LD : Learning Disabilities).” ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549

- นภดล จันทร์เพ็ญ .การใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ดินอธแกรมมี, 2539
- ปรีญา หิรัญประดิษฐ์.การใช้ภาษาไทยในวงราชการ.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2542
- รัชณี สีดา.“การพัฒนาการเรียนรู้แบบโครงการเรื่องคำราชาศัพท์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2551
- วิภาฤดี วิภาวิน.“การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อประสม”
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543
- สนิท สัตโยภาส. การพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” สอนภาษาไทยโดยยึดผู้เรียน
เป็นสำคัญ. เชียงใหม่ : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2544
- สุกัญญา ศรีสีบสาย . การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน
(ชุดฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน เล่ม 5). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ, 2543
- สุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์การสอนคิดบูรณาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2547
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที.พี.พรินจำกัด, 2543

ภาษาต่างประเทศ

- Krajcik J.S., “A Collaborative Model for helping Middle Grade Science Teachers Learn
Project- Based Instruction.” *Elementary School Journal* 94 (5 May 1994) :
483 - 497.
- Neisz, Tallia Marie. “The Project Approach to Learning : How the Project Approach
Provides Opportunities for Authentic Learning,” *Masters Abstracts
International*. 42,2 : (April, 2004): 378
- Tuckman, B.W. *Conducting Educational Research*. 5th ed. Sthed U.S..A. : Herculourt Brace
& Company, 1999